

Γιάννης Καστρίτσας, ο στωικός χειρώνεκτας

Όταν πρωτοαντίκρισα το έργο του εικαστικού Γιάννη Καστρίτσου μου ήρθαν αυτόματα στο νου οι ακόλουθες φράσεις από την άγνωστη σε πολλούς «Λίμνη» του ποιητή και ζωγράφου Ανρί Μισώ: «Αδιάφορο. Προδοτικό και άπνευστο για τους ανθρώπους το νερό, πιστό και θρεπτικό για τα ψάρια, συνεχίζει να αντιμετωπίζει τους ανθρώπους ως ανθρώπους. Και μέχρι τώρα κανείς φυσιολάτρης δεν μπορεί να καυχηθεί ότι αντιμετωπίστηκε αλλιώς.»

Η απέριπτη γλώσσα του Μισώ συναντά εδώ τη λιτή γλώσσα του Καστρίτσου. Εκφράζει τη σοφία του απλού ανθρώπου της υπαίθρου που γνωρίζει εμπειρικά τα όριά του μέσα στο περιβάλλον που υπάρχει, απέναντι στην έπαρση όλων εκείνων που πιστεύουν ότι είναι ικανοί να κυριαρχήσουν τη φύση, χωρίς να σεβαστούν τους αέναους κανόνες της.

Ο Καστρίτσας βυθίζει τις αχανείς εκτάσεις του στην απεραντοσύνη του ψυχρού, λευκού χιονιού ή στις ζεστές τονικότητες του σταχίου και των σκούρων χρωμάτων της νοτισμένης από τη βροχή γης του Βορρά που πλαισιώνεται από ανταριασμένους, ρομαντικούς ουρανούς.

Γράφει τα δένδρα του με τις άγριες γραμμώσεις της μεταπολεμικής λυρικής αφαίρεσης ως ζευγάρια σιωπηλών παρατηρητών ή μεμονωμένων αρχέγονων «κατοίκων», απογυμνωμένες από τη φυλλωσιά τους, αποστεωμένες φιγούρες που καταλαμβάνουν τον χώρο που τους αντιστοιχεί.

Δομεί τα βαμμένα με χρώματα απαλά βουνά του με τον τρόπο του πρωτοπόρου του μοντερνισμού Σεζάν αλλά και των κινέζων τοπιογράφων του 11^{ου} αιώνα σε κυματιστά επίπεδα γύρω από ένα ποτάμι με φίδισιο σχήμα κι αναδεικνύει την εύθραυστη ρυθμικότητά τους.

Σπέρνει τα χωράφια του με ατίθασες, παχιές κηλίδες, ευαίσθητες γραμμές, στοιχεία από τη φωτεινή παλέτα των μπρεσιονιστών αλλά και τη σχηματοποιημένη γραφή του ντε Στιλ, που φανερώνουν τα ίχνη της ζωής που τα εμψυχώνει.

Αφήνει την ανθρώπινη παρουσία να αναδυθεί αραιά και που ως ακιές καβαλάρηδων πάνω σε άσπρα άτια ή μοναχών που διασχίζουν το τοπίο ή ως κλειστές, μοντέρνες φόρμες εσωτερικευσης του μόχθου με τα χέρια συνήθως ακουμπισμένα το ένα πάνω στο άλλο σαν σε στάση προσευχής.

Αγγίζει με το κάρβουνο ή το χρωστήρα του τη φύση λες και δεν θέλει να πειράξει στο ελάχιστο τις ισορροπίες της, τα άπειρα κενά και τις μικρές ανάσες της.

Έτσι όπως σκαλίζει με τις αδρές χαρακίες του μυστικιστή Μπάρλαχ τις ανθρώπινες μορφές του πάνω σε κορμούς που διαδηλώνουν την απτή προέλευση της υλικότητάς τους.

Διαδηλώνει με τα τοπία του και με τα γλυπτά του, συνδέοντας στην αφαιρετική τέχνη της ανατολής και της δύσης, το ξεχασμένο σήμερα πρόταγμα των στωικών φιλοσόφων «τη φύσει ζην».

Λήδα Καζαντζάκη
ιστορικός τέχνης

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΣΤΡΙΤΣΗΣ

2003 - 2016

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ

Ελ. Βενιζέλου 63-71, Νέα Ιωνία, 14231, Αθήνα
info@vogiatzogloucollection.gr
www.vogiatzogloucollection.gr

